

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики та перекладу

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни
«ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО ПОЛЬЩІ»

підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство Польщі» підготовки бакалавра.

Розробник: Тетяна Полежаєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики та перекладу

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики та перекладу
протокол № 2 від 15 вересня 2021 року.

Завідувач кафедри

проф. Сухарєва С.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 2
		Семестр – 4
ІНДЗ: немає		Лекції – 40 год.
		Практичні – 28 год.
		Самостійна робота – 72 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Тетяна Вікторівна Полежаєва
Кандидат філологічних наук
Доцент
Доцент кафедри полоністики та перекладу
+380501454858, Polezajeva.Tetiana@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

3. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Силабус навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство Польщі» підготовки *бакалавра* спеціальності 035 *Філологія*, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (Польська). Переклад».

Мета курсу «Лінгвокраїнознавство Польщі» полягає у формуванні у студентів лінгвокраїнознавчої, культурологічної, соціальної та історичної компетентності з метою підготовки до подальшої практичної діяльності і подальшого розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції, формуванню мовленнєвих умінь і стратегій в різних видах комунікативної діяльності.

Курс розвиває лінгвістичне, логічне і творче мислення, сприяє можливості розширення комунікативної діяльності, розширює практичний мовленнєвий світогляд особистості, формує науковий тип мислення тощо.

Завдання курсу. Опанування курсу «Лінгвокраїнознавство Польщі» сприяє формуванню у здобувачів загальних і професійноорієнтованих комунікативних компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну і прагматичну) для забезпечення більш ефективного спілкування в побутовому, соціальному, академічному і професійному середовищі; формує загальні компетенції (декларативні знання, вміння й навички, компетенцію існування та вміння

вчитися); сприяє розвитку особистих здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить здобувачам продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після його завершення; залучати здобувачів до таких академічних видів діяльності, які активізують і далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей; допомагати здобувачам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість здобувачів як користувачів мови, а також їх позитивне ставлення до вивчення мови; сприяти становленню критичного самоусвідомлення та вміння спілкуватися у міжнародному середовищі; досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того щоб поводитись і діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних і академічних ситуацій.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ (РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ)

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, пропагувати культурні цінності світового значення.

Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Фахові компетентності:

Здатність здійснювати пошук інформації, об'єктивно її оцінювати, обробляти з метою використання під час аналізу філологічних явищ, історико-культурних реалій, методик навчання і виховання та задля результативної реалізації навчально-виховного процесу, послуговуючись сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати у професійній роботі знання про світовий літературний процес загалом, український й польський зокрема, їхній зв'язок з мистецтвом, реалізацію у перекладах, акцентувати роль здобутків письменства під час формування національної свідомості, моральних засад та ціннісних орієнтацій, розширення особистісного тезауруса школяра, його соціокультурних компетентностей.

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями у процесі інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учнів, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема, формувати інтерес до їхнього вивчення в учнів.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні навчальні результати:

Популяризує світові та національні культурні цінності, пропагує здоровий спосіб життя.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, різних зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

Знає тенденції розвитку світової літератури, особливості польського й вітчизняного літературних процесів, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі, визначає взаємовпливи, трактує літературний переклад як форму взаємозбагачення національних культур, використовує ці відомості для формування соціокультурних компетентностей у школярів.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Зміст поняття лінгвокраїнознавство						
Тема 1: Лінгвокраїнознавство як філологічна дисципліна	6	2		4		
Тема 2: Методологічні та методичні основи лінгвокраїнознавства	8	2	2		2	ДС / ДБ 4
Тема 3: Функції мови та їх співвідношення з функціями культури.	6	2		4		
Тема 4: Поняття культури як найважливішого концепту лінгвокраїнознавства.	4	2		2		
Тема 5: Лінгвокраїнознавча теорія слова Е.М. Верещагіна та В.Г. Костомарова.	6	2	2	4		Д / ДБ/Т 4
Тема 6: Значення і поняття у міжмовному аспекті.	6	2	2	2		ДС/ПР 4
Тема 7: Фонові знання як основний предмет лінгвокраїнознавства.	8	2		4	2	
Тема 8: Національний компонент в структурі значення слова. Проблема національної своєрідності лексичного значення.	8	2	2	4		ДС / ДБ 4
Тема 9: Польська лексична система у слов'янському контексті.	6	2		4		
Тема10: Національно-культурна семантика фразеологічних одиниць.	6	2	2	2		ДС/ПР 4
Модульна контрольна робота						30
Разом за модулем 1	64	20	10	30	4	50

Змістовий модуль 2. Зміст предмету Польське лінгвокраїнознавство						
Тема 11: Основні відомості про Польщу	6	2		4		
Тема 12: Географія та історія Польщі.	8	2	2	4		ДС/ПР 2
Тема 13: Польська державна символіка.	10	2	2	4	2	ДС / Т 2
Тема 14: Народні вірування та обряди	8	2	2	4		ДС / Т 2
Тема 15: Польські міфи і легенди	10	2	2	4	2	ДС /ДБ 2
Тема 16: Устрій життя у Польщі. Побут польського народу.	8	2	2	4		ДС /ДБ 2
Тема 17: Лінгвокраїнознавчий аналіз мови й тексту.	10	2	2	4	2	ДС / Т/ПРЗ 3
Тема 18: 9. Етнолінгвістичне світосприйняття (специфіка польської фразеології).	8	2	2	4		ДБ/Т 2
Тема 19: Подібності та відмінності традицій України та Польщі	8	2	2	4		ДС/ПРЗ 2
Тема 20: Принципи лінгвокраїнознавчого аналізу художніх текстів/	10	2	2	6		ДБ / ПРЗ 3
Модульна контрольна робота						30
Разом за модулем 2	86	20	18	42	6	50
Всього годин / балів	150	40	28	72	10	100

Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, ПР – проєкт, ПРЗ – презентація, РЗ – розв’язування завдань, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р – реферат, АЗ – аналітична записка, АЕ – аналітичне есе.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

1. Стилiстичнi особливостi польського фольклору. Написати реферат i зробити доповідь на практичному заняттi.
2. В рамках теми «Освіта i наука в Польщi» підготувати презентації до двадцяти сторінок. Використовувати останні данні i відомості про хід дистанційного навчання в Польщi.
3. На вибір самостійно опрацювати матеріал на тему – Відмінності символічних значень в польській та українській мові; Стилiстичнi особливостi польського фольклору; Особливостi культурного життя Польщi (література, стародавні звичаї, повір'я, традиції, легенди, свята i їх відбиття у мові, національний характер поляків, образотворче мистецтво, музичне життя). Оформити у вигляді реферату, супроводжувати презентаційним матеріалом.

4. Законспектувати один з підрозділів праці Kita M. Człowiek i jego świat w słowach i tekstach. Wybór tekstów języka polskiego dla cudzoziemców na poziomie zaawansowanym / M. Kita, A. Skudzyk. Katowice, 2006. 437 s.
5. Скласти порівняльну табличку до теми: «Подібності та відмінності традицій України та Польщі».

7. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Засади поточно та підсумкового контролю викладені на сайті ВНУ імені Лесі Українки ([докладно – в Положенні](#)).

Ефективність праці студента співвідносна з його відповідальним ставленням до навчального процесу. Студент повинен відповідно до затвердженого навчального розкладу відвідувати лекційні заняття, брати активну участь у практичних та семінарських заняттях, креативно ставитись до виконання практичних завдань.

Академічна доброчесність. В оцінюванні підготовки і знань студентів на практичних заняттях, особливо при проведенні контрольних заходів, викладач керується політикою академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату, компіляції тощо ([Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#)).

Також, оцінювання знань та вмінь студентів залежить від їхнього своєчасного виконання визначених навчальним планом видів робіт (практичні та самостійні). Максимальний бал до кожної теми визначений у таблиці «Структура навчальної дисципліни». Перездачі незданих з поважних причин (хвороба, довідка) тем можливі за визначеним графіком. Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти ([докладніше – у Положенні](#)).

Якщо здобувач не має заборгованості з тем, винесених на оцінювання, та отримав протягом семестру не менше 75 балів, то одержує відповідний підсумковий бал – добре (75-81), дуже добре (82-89), відмінно (90-100). У випадку, коли здобувач отримав менше як 76 балів або хоче покращити результат, то складає іспит згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Також студент може отримати оцінку за якусь тему чи кілька тем (блок), не тільки склавши її (їх) викладачеві, а й у разі, якщо він взяв участь у роботі сертифікатного курсу.

**Під час вивчення вибіркового курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [подані за посиланням](#).*

8. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль успішності здобувача (залік) має два модулі:

1. Модуль перший складається з: 5 (10 годин) практичних занять та самостійної роботи: (20 балів), і МКР №1 (30 балів). Наскрізна тема: Зміст поняття лінгвокраїнознавство;

2. Модуль другий складається з: 9 (18 годин) практичних занять та самостійної роботи: (20 балів), і МКР №2 (30 балів). Наскрізна тема: Зміст предмету Польське лінгвокраїнознавство.

В разі нестачі необхідної кількості балів для задовільної оцінки (менше 60 балів), які можна отримати протягом семестру, студент може скласти залік. Питання для заліку вміщують весь матеріал, що був пройдений протягом вивчення курсу.

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Лозовська К., Полежаєва Т. Особливості перекладу обценної лексики польською мовою (на матеріалі роману Дж. Р. Р. мартіна «Гра престолів»). Міжнародна науково-практична конференція «Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії», 8-9 жовтня 2021 р, Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2021. 92 с. С. 20-23.
2. Полежаєва Т.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час дистанційного вивчення польської мови. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Пріоритетні напрямки сучасної лінгводидактики» (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило). 25-26 березня 2021 року. Луцьк. 2021. С. 110-113.
3. Полежаєва Т.В. Реалії проблем подвійного диплому (польська мова як непрофільна дисципліна). І Міжнародний науково-методичний семінар «Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти» та міжнародні курси підвищення кваліфікації. 9-13 листопада. Київ-Луцьк-Варшава, 2020.
4. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. 608с.
5. Петриченко Н. Г. “Благородні розбійники” в образній системі фундаментальних історичних творів в українській, польській, російській літературі першої половиниXIX ст. / Н. Г. Петриченко // Мова і культура. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2008. Вип. 11. Т. I (113). С. 261–266;
6. Петриченко Н. Історичні та легендарні постаті в російській, українській та польській прозі першої половини XIX століття / Надія Петриченко // Наукові записки. Серія : літературознавство / [за ред. проф. М. Ткачука]. Тернопіль : ТНПУ, 2009. Вип. 26. С. 255–265.
7. Літературна компаративістика. Вип. I, II, III, IV. К.: ПЦ „Фоліант”, 2005.
8. Панчук Т.Ф. «Лінгвокраїнознавство Польщі». Видавництво НАДПУ, 2005.

9. Українсько-польські літературні контексти доби бароко. Зб. наук. праць. Київські полоністичні студії. Т. VI. К., 2004.
10. Українська школа в літературі і культурі українсько-польського пограниччя Т.7 Київ, 2005. 598 с.
11. Licińska D. Geografia. Polska, Podręcznik. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1985.
12. Tymowski M., Kieniewicz J., Holzer J.. Historia Polski, Editions Spotkania. Warszawa, 1991.
13. Kita M. Człowiek i jego świat w słowach i tekstach. Wybór tekstów języka polskiego dla cudzoziemców na poziomie zaawansowanym / M. Kita, A. Skudzyk. – Katowice, 2006. – 437 s.
14. Bartmiński J. Językowe podstawy obrazu świata / J. Bartmiński. Lublin: UMCS, 2016. 318 s.
15. Dalewska-Greń A. Języki słowiańskie / A. Dalewska-Greń. Warszawa: PWN, 2002. 665 s.
16. Cudak R. Kultura polska / R. Cudak, J. Tambor. Śląsk, Katowice, 2012 . 273 s.
17. Казки про Пінокіо <https://Users/Owner/Downloads/1271-15-1586-1-10-20190916.pdf>
18. Історії та традиції Польщі <https://culture.pl/ru/article/polskie-fantasticheskie-tvari-i-gde-oni-obitayut>